

Στρατηγικές & Πιθανότητες Πρόληψης της Αυτοκτονίας στην Σχιζοφρένεια

Τουλούμης Χ

No one ever lacks a good
reason for suicide.
Cesare Pavese

Jacques Louis David 1787

Manuel Domínguez Sánchez, *The suicide of Seneca* (1871)

Suicide Facts

- **10η** αιτία θανάτου στις ΗΠΑ
 - 7η στους άνδρες
 - 14η στις γυναίκες
- **123** Αμερικανοί αυτοκτονούν την ημέρα
- 1 αυτοκτονία ανά **12min** (USA, 2016)
 - 1 αυτοκτονία ανά 40sec (globally)
- USA : 44.965 αυτοκτονίες το χρόνο

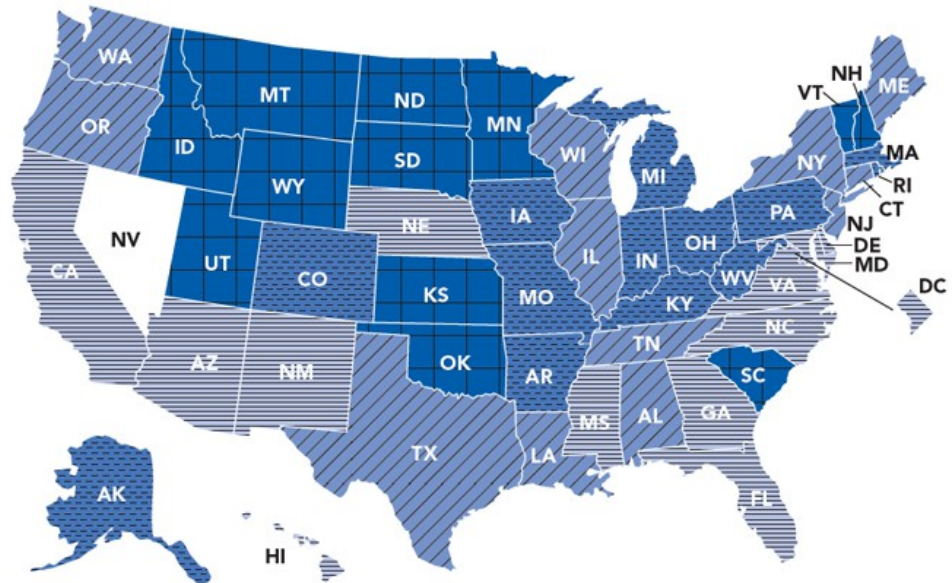
Suicide rising across the US

More than a mental health concern

Suicide rates rose across the US
from 1999 to 2016.

SOURCE: CDC's National Vital Statistics System;
CDC Vital Signs, June 2018.

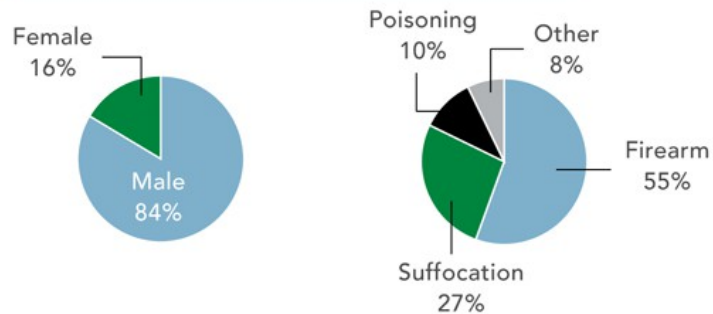

Differences exist among those with and without mental health conditions.
People without known mental health conditions were more likely to be male and to die by firearm.

No known mental health conditions

Sex

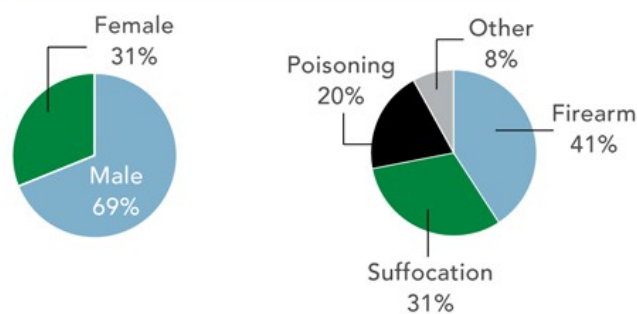
Method

Known mental health conditions

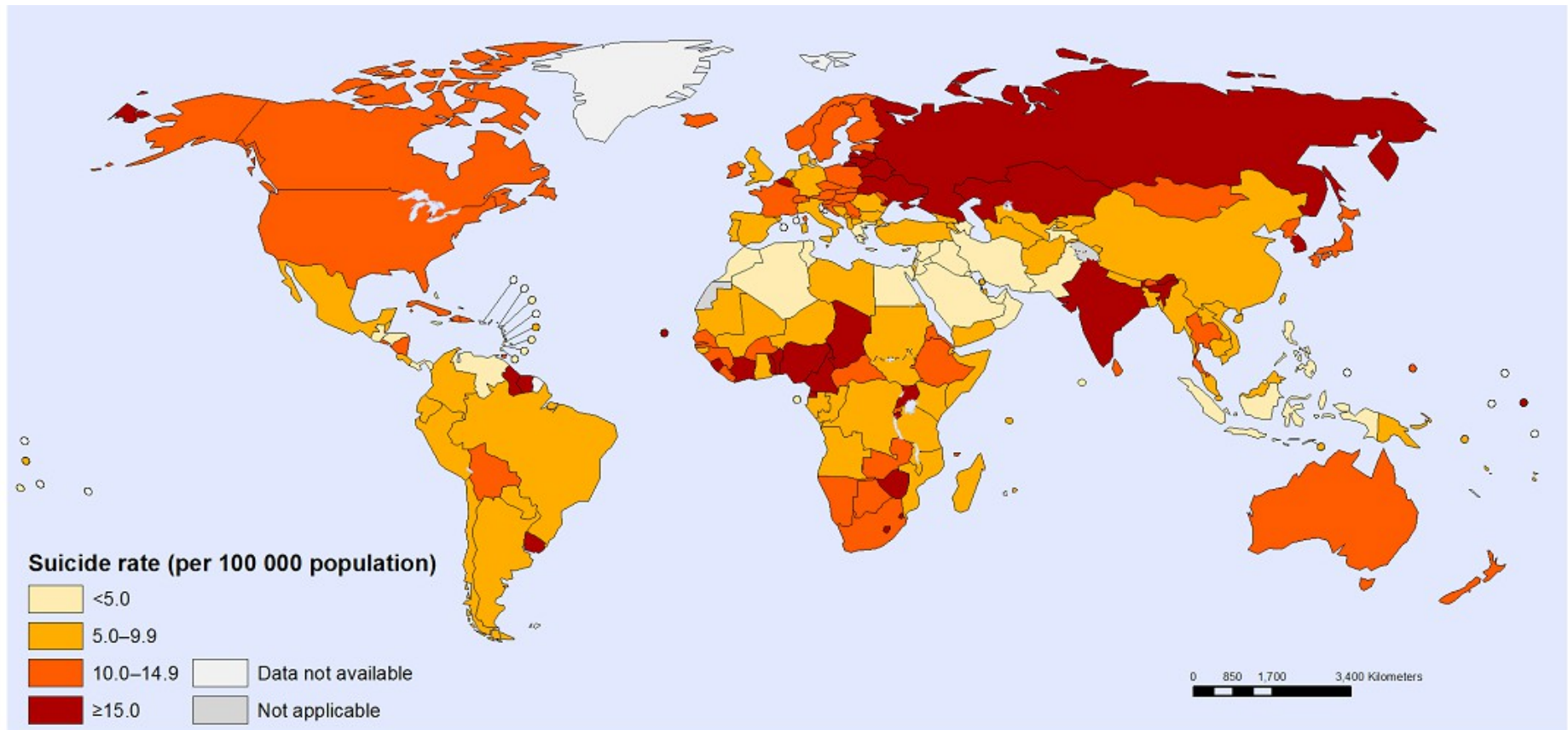
Sex

Method

Differences exist among those with and without mental health conditions. People without known mental health conditions were more likely to be male and to die by firearm.

Age-standardized suicide rates (per 100 000 population), both sexes, 2016

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

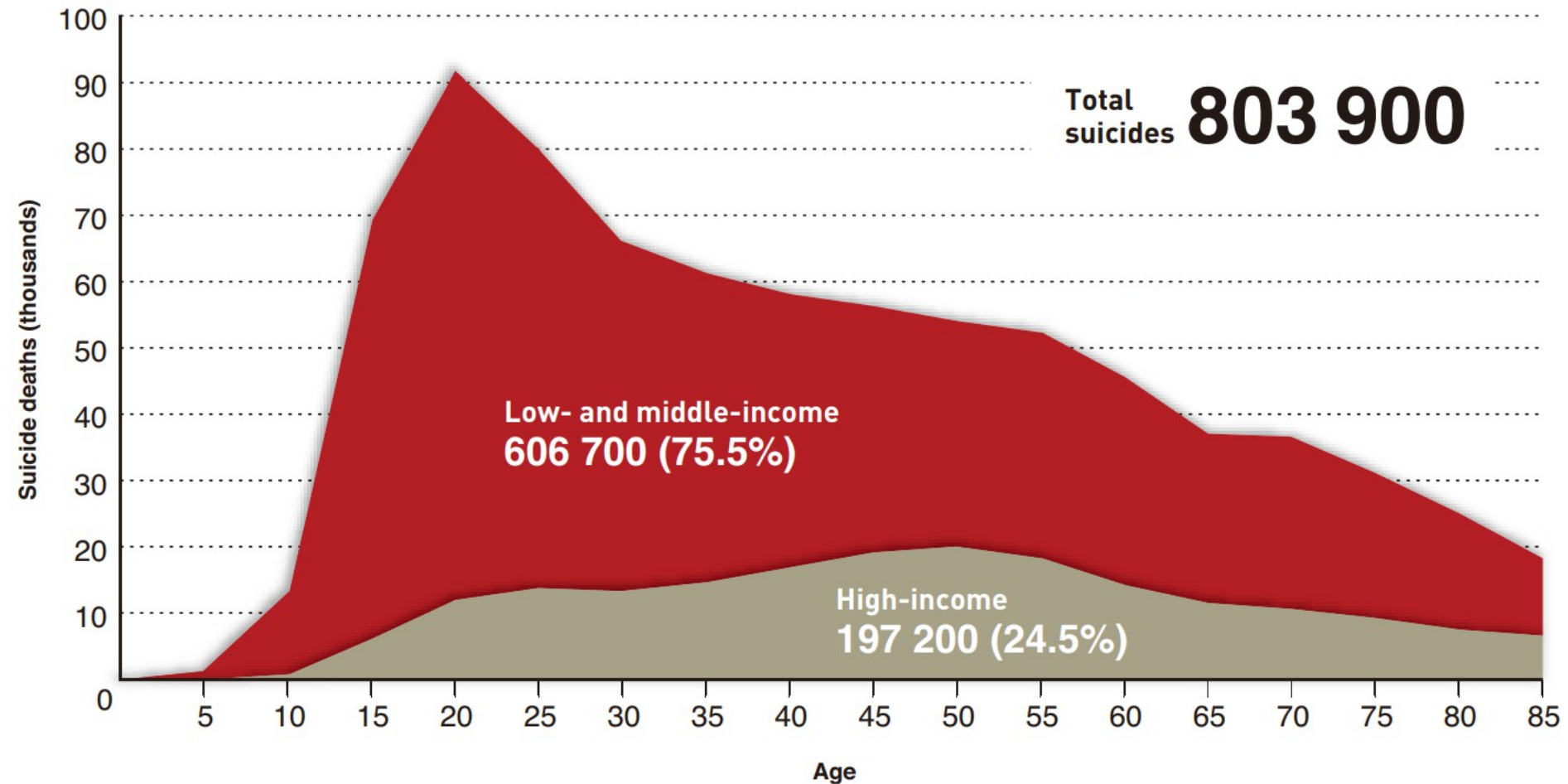
Data Source: World Health Organization
Map Production: Information Evidence and Research (IER)
World Health Organization

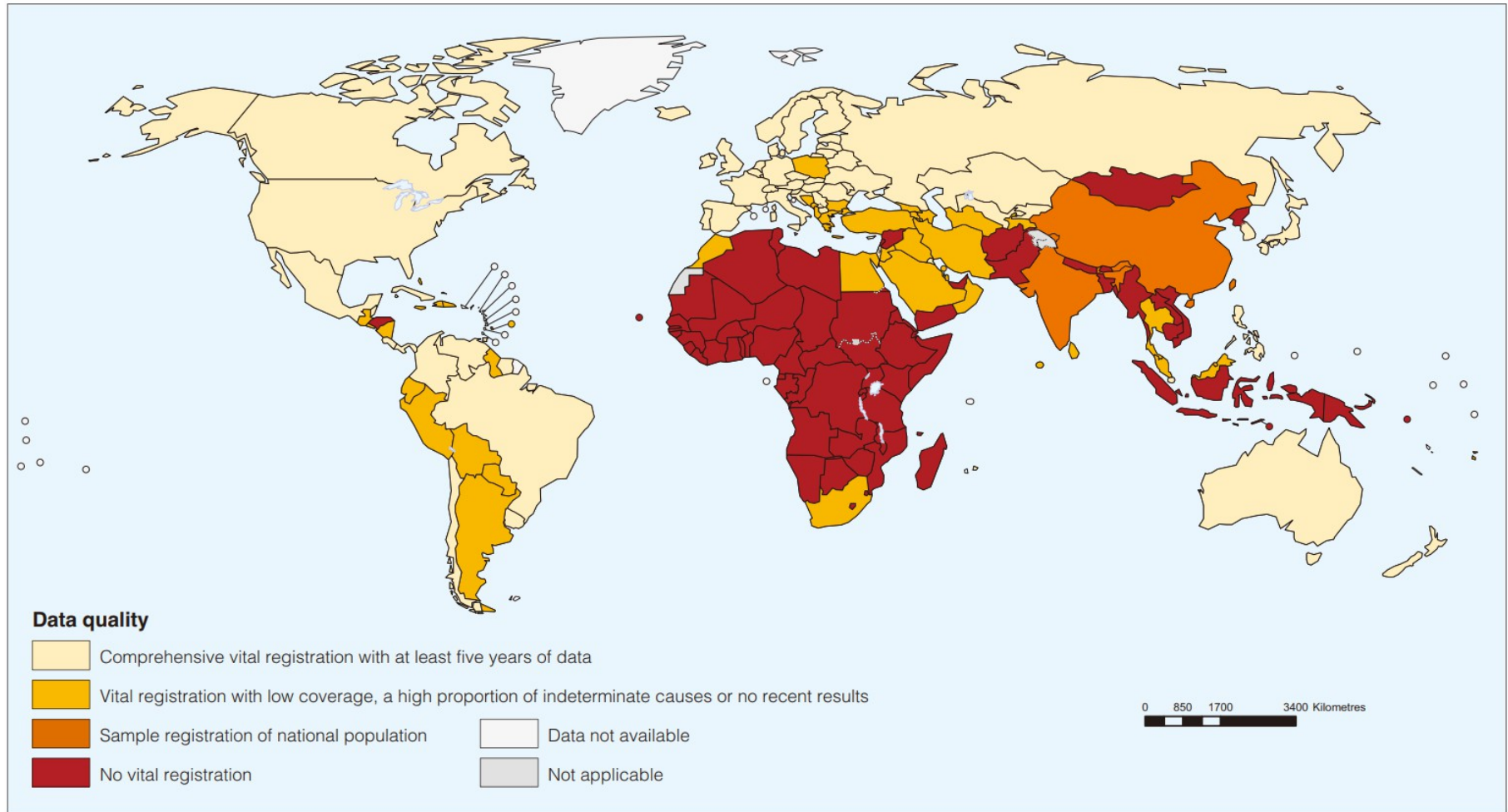
© WHO 2018. All rights reserved.

Global suicide rate 11.4 άτομα /100χιλ πληθυσμού και έτος

Global suicides by age and income level of country, 2012

Quality of suicide mortality data, 2012

Μόνο 60 χώρες έχουν καλή ποιότητα καταγραφής

Suicide Facts

- 2 αιτία θανάτου για άτομα 15-24 ετών σε παγκόσμιο επίπεδο & ΗΠΑ
 - 3η στις ΗΠΑ για άτομα 10-14 ετών
- Οι άνδρες αυτοκτονούν συνηθέστερα
 - 79% του συνόλου των αυτοκτονιών στις ΗΠΑ
 - **4πλάσιες** αυτοκτονίες vs γυναικών
- Οι γυναίκες αποπειρώνται συνηθέστερα (απόπειρες vs ανδρών)

Suicide Facts

- Χρησιμοποιούμενο μέσο
 - Άνδρες : πυροβόλο όπλο (51%)
 - Γυναίκες : δηλητηρίαση με ουσίες
- Κάθε αυτοκτονία επηρεάζει καίρια τουλάχιστον άλλα 6 κμο άτομα
- 2πλάσιοι οι θάνατοι από αυτοκτονίες παρά από HIV
- 2012 περισσότεροι Αμερικανοί στρ αυτοκτόνησαν παρά έπεσαν στο πε

Polish News Headlines in 2018

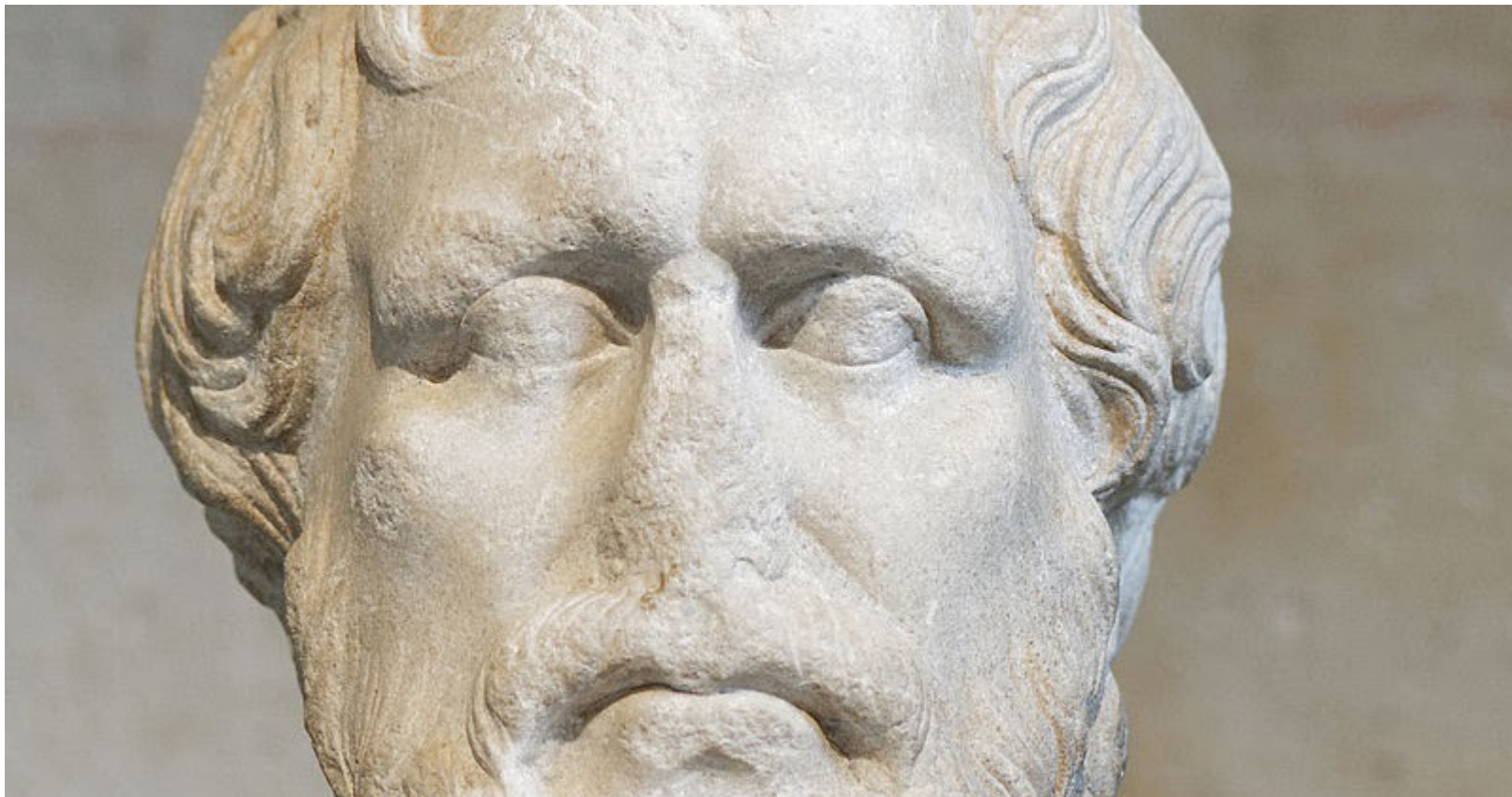
- Περισσότεροι Πολωνοί αυτοκτονούν παρά καταλήγουν από τροχαία
- Σύμφωνα με στατιστική της αστυνομίας : 1 αυτοκτονία ανά **47min**
- Το τελευταίο έτος **>5000** Πολωνοί αυτοκτόν **John Mann** και **>10.000** αποπειράθηκαν αυτοκτονία
- Το **80%** των αυτοκτονιών αφορούσαν άνδρες
- Η Πολωνία έχει το **3ο** υψηλότερο % αυτοκτονιών στις χώρες της ΕΥ

Risk Factors

- Ατομικό αναμνηστικό απόπειρας
- Οικογενειακό αναμνηστικό αυτοκτονίας
- Αναμνηστικό τραυμάτων παιδικής ηλικίας (child maltreatment)
- Ατομικό αναμνηστικό ψυχικής νόσου
 - MDD, Schiz, BD, OCD, PD, εξάρτηση από ουσίες..
- Παρορμητικότητα
- Αίσθημα απελπισίας
- Απομόνωση, αίσθηση περιθωριοποίησης

Δεινόν συνιδεῖν το μέλλον, ασφαλές το
γενόμενον.

Πιπτακός ο Μυτιληναῖος

Suicide is a permanent
solution to a temporary
problem.
Phil Donahue

A photograph of the Golden Gate Bridge in San Francisco, viewed from a high angle looking down the length of the bridge. The bridge's iconic orange-red color is prominent. In the foreground, a safety net is visible, partially covering the bridge deck. The background shows the blue water of the bay and distant hills under a clear sky.

Τουλάχιστον 1700 άτομα από το 1937
1 αυτοκτονία / 2Ε
30 αυτοκτονίες το έτος

SAVING LIVES AT THE GOLDEN GATE BRIDGE

Each year, too many people come to the Golden Gate Bridge to harm themselves.

Young and old, they come from around the world and around the corner.

We're building a Safety Net to end that tragedy.

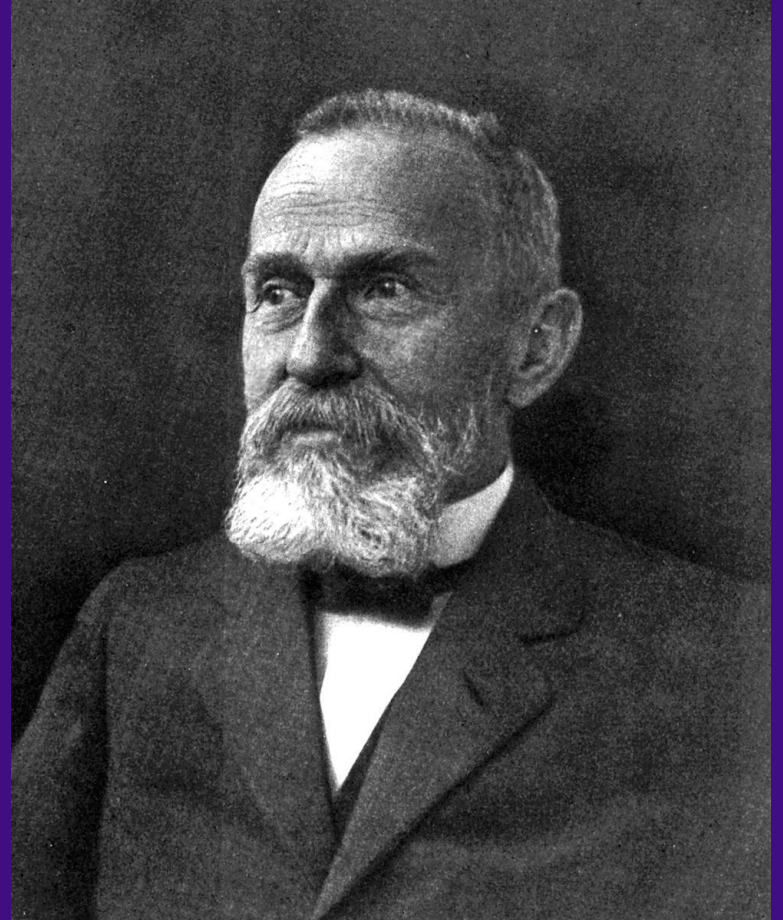
Κίνα, Αυτοκτονίες

287 χιλ/έτος (23/100χιλ πληθυσμού και έτος)

20% του συνόλου των αυτοκτονιών του πλανήτη

1η αιτία θανάτου για άτομα 15-34 ετών

Suicidal drive : the most
serious Schizophrenic
symptom
Bleuler 1911

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

- Κύρια αιτία θανάτου για άτομα <40 ετών
- **10%** των Σχ καταλήγουν από τελεσφόρα αυτοκτονία
 - **5%** lifetime risk από πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις (Hor & Taylor 2010)
- **>50%** των ασθενών αποπειρώνται αυτοκτονία
- Το % των εχόντων αυτοκτονικό ιδ
μεγαλύτερο

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

- Το **50%** των αυτοκτονιών (και ανθρωποκτονιών) κατά την διάρκεια ή αμέσως μετά το πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο (συνηθέστερα άρρενες, με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και εναισθησία)
- Άρα ανάγκη για έγκαιρη παρέμβαση

Rates of First Episode of Psychosis in a Defined Catchment Area in Greece

Vaios Peritogiannis^{1,*}, Christos Mantas², Athina Tatsioni³ and Venetsanos Mavreas²

¹Mobile Mental Health Unit of the Prefectures of Ioannina and Thesprotia, Society for the Promotion of Mental Health in Epirus, Ioannina, Greece

²Department of Psychiatry, Medical School, University of Ioannina, Ioannina, Greece

³Department of Internal Medicine, University of Ioannina, Medical School, Ioannina, Greece

Abstract: This is the first Greek study presenting epidemiologic data on first-episode psychosis (FEP) patients in a defined catchment area. Data for first episode psychotic patients during a two-year period (2008 and 2009) were obtained by all the mental health providers in the area, public or private. A total of 132 FEP patients were examined in the 2-year period in the catchment area. Most of the patients (61.4%) were diagnosed and treated by private practicing psychiatrists. Statistical analysis showed no differences between the two sectors in terms of patients' age, gender, family and social status, profession and duration of untreated psychosis (median duration 6 months). Patients who were abusing substances and had no family psychiatric history were less likely been treated in the public sector. Immigrants comprised only a small proportion of the patients, probably because they have difficulties in accessing the mental health system.

episode of psychosis, Private sector, Public sector.

- **132** FEP
- 2008 & 9
- Νομοί Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας
- 220χιλ. πληθυσμός

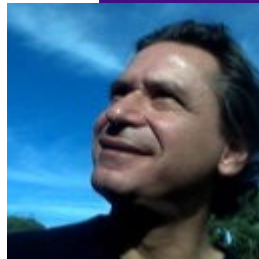
3225 FER /
Έτος στην Ελλάδα

FEP study in Athens

level of functioning at one m
Sales

PSP < 70

Effectiveness of antipsychotic treatments in a nationwide cohort of patients in community care after first hospitalisation due to schizophrenia and schizoaffective disorder: observational follow-up study

Jari Tiihonen, Kristian Wahlbeck, Jouko Lönnqvist, Timo Klaukka, John P A Ioannidis, Jan Volavka, Jari Haukka

Abstract

Objective To study the association between prescribed antipsychotic drugs and outcome in schizophrenia or

schizoaffective disorder. Most randomised controlled trials have a follow-up of a few months, but schizophrenia is a life long condition. It is difficult to extrapolate data from such trials to wider community settings.

2230pts, SCHIZ & SAD, 1η νοσηλεία (1.1995-12.2001)

Εκτίμηση

- Διακοπή αγωγής από οποιαδήποτε αιτία
- Νοσηλείες
- Θνησιμότητα

Effectiveness of antipsychotic treatments in a nationwide cohort of patients in community care after first hospitalisation due to schizophrenia and schizoaffective disorder: observational follow-up study

Jari Tiihonen, Kristian Wahlbeck, Jouko Lönnqvist, Timo Klaukka, John P A Ioannidis, Jan Volavka, Jari Haukka

Abstract

Objective To study the association between prescribed antipsychotic drugs and outcome in schizophrenia or

schizoaffective disorder. Most randomised controlled trials have a follow-up of a few months, but schizophrenia is a life long condition. It is difficult to extrapolate data from such trials to wider community settings.

Διακοπή της αγωγής από οποιαδήποτε αιτία

- **12**πλασιασμός του σχετικού κινδύνου θανάτου (από οποιαδήποτε αιτία)
- **37**πλασιασμός σχετικού κινδύνου για αυτοκτονία

A Nationwide Cohort Study of Oral and Depot Antipsychotics After First Hospitalization for Schizophrenia

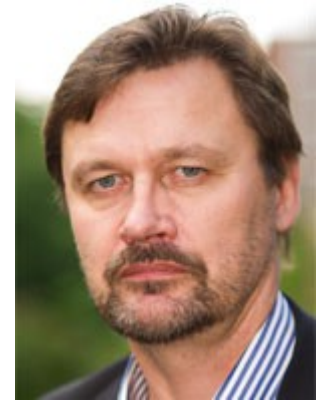
Jari Tiihonen, M.D., Ph.D.

Jari Haukka, Ph.D.

Mark Taylor, F.R.C.Psych.

Objective: Data on the effectiveness of antipsychotics in the early phase of schizophrenia are limited. The authors examined the risk of rehospitalization and drug discontinuation in a nationwide cohort of 2,588 consecutive patients hospitalized for

for patients receiving depot medications was about one-third of that for patients receiving oral medications (adjusted hazard ratio=0.36, 95% CI=0.17–0.75). Compared with oral risperidone, clozapine (adjusted hazard ratio=0.48, 95% CI=0.31–0.76) and

-
-
-

1st GA Depot + RIS LAI : 8% των ασθενών

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- *There is no single indicator of suicide risk*
- Άρα, ανάγκη εκτίμησης αριθμού και σοβαρότητας των παραγόντων κινδύνου

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Αυτοκτονούν συνηθέστερα

- Νεαροί άντρες
- Λευκοί
- Άγαμοι
- Με καλή προνοσηρή λειτουργικότητα
- Με μεταψυχωτική κατάθλιψη
- Με αναμνηστικό
 - Απόπειρας αυτοκτονίας
 - Κατάχρησης ουσιών

Annals of General Psychiatry 2007 6 10

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Επίσης, η αυτοκτονία είναι συνηθέστερη σε

- Απελπισμένους
- Κοινωνικά απομονωμένους
- Έχοντες κακή υγεία
- Στερούμενους κοινωνικής υποστήριξης
- Έχοντες οικογενειακή αστάθεια ή στρεβλές καταστάσεις
- Εκείνους που φοβούνται επιδείνωση της διαταραχής

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Επίσης, η αυτοκτονία είναι συνηθέστερη σε

- Πολύ εξαρτημένους στην θεραπεία ή εκείνους που έχασαν την πίστη τους σε αυτή
- Εκείνους με αρνητική στάση για της φαρμακευτική αγωγή ή πλημμελή συμμόρφωση
- Εκείνους που βίωσαν πρόσφατη απώλεια ή απόρριψη
- Νοσηλευόμενους
- Καταχρώμενους ουσίες
- Παρονοητικούς

<https://www.webmed.com>

- Αδυνατούντες να ενοχαστούν και

Risk factors for suicide in ~~schizophrenic (inpatients & outpatients)~~

1. Λευκός, νέος, άνδρας (<30 ετών)
2. Άγαμος
3. Υψηλές προνοσηρές προσδοκίες
4. Προοδευτική εισβολή της νόσου
5. Κοινωνική απομόνωση
6. Φόβος για περαιτέρω ψυχική αποδιοργάνωση
7. Υπερβολική εξάρτηση από την θεραπεία
8. Απώλεια πίστης στην αγωγή
9. Οικογενειακό στρες ή αστάθεια

Risk factors for suicide in schizophrenic (inpatients & outpatients)

11. Πρόσφατη απώλεια ή απόρριψη
12. Απελπισία
13. Επιδεινούμενη υγεία
14. Παρανοϊκός υπότυπος
15. Κατάχρηση ουσιών
16. Σκόπιμη βλάβη εαυτού
17. Ανεργία
18. Χρονιότητα της νόσου με πολλαπλές υποτροπές
19. Οικογενειακό αναμνηστικό αυτοκτονίας

Pompili M Annals of General Psychiatry 2007 6 10

Risk factors for suicide in schizophrenic (inpatients & outpatients)

21. Διέγερση ή παρορμητικότητα
22. Κυμαινόμενος αυτοκτονικός ιδεασμός
23. EPS
24. Συνταγογράφηση μεγάλων ποσοτήτων ΑΨ ή AntiDEP
25. Μεγάλη διάρκεια νοσηλείας, πολλές αλλαγές στο τμήμα νοσηλείας, προγραμματισμός εξιτηρίου, μετά το εξιτήριο περίοδος
26. Περίοδος αδείας από το νοσοκομείο
27. Εμφανής βελτίωση
28. Αναμνηστικό ή τρέχουσα κατάθλιψη

Pompili M Annals of General Psychiatry 2007 6 10

Risk factors for suicide in schizophrenic (inpatients & outpatients)

- 30. Μεγαλύτερη διάρκεια νοσηλείας από τους υπόλοιπους ασθενείς
- 31. Αρνητική στάση για την αγωγή / κακή συμμόρφωση
- 32. Μοναχική διαβίωση προ της τελευταίας εισαγωγής
- 33. Αρνητικά συναισθήματα για την νόσο και την εισαγωγή
- 34. Πρώιμα σημεία κακής προνοσηρής προσαρμογής
- 35. Εξάρτηση και αδυναμία εργασίας
- 36. Κακές σχέσεις με το νοσηλευτικό προσωπικό
- 37. Ουσκόλος εγκληματισμός στο τμήμα

Risk factors for suicide in ~~schizophrenic (inpatients & outpatients)~~

37. Νοσηλεία δίπλα σε κρίσιμες θέσεις (μεγάλος δρόμος, σιδηροδρομικός σταθμός, ποταμός, κτλ)

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- Άρρην
- Νεαρής ηλικίας
- Αναμνηστικό αποπειρών κατά το παρελθόν
- Καταθλιπτικά συμπτώματα (κύρια η απελπισία)
- Εναισθησία (insight)
 - Παρότι πιστεύαμε ότι υψηλός βαθμός εναισθησίας αυξάνει τον κίνδυνο,

A concise guide to understanding suicide,
Koslow Stephen et al Cambridge Medicine

ανάλυση διαπίστωσε

ότι η υπόθεση αυτή ΔΕΝ ισχύει

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- Ψευδαισθήσεις (*command hallucinations*)
 - Επιτάσσουν τον ασθενή να κάνει κακό στον εαυτό του ή απλά είναι επικριτικές / επιτιμητικές
 - Μόνο για τους ασθενείς με αναμνηστικό απόπειρας (Harkavy-Friedman et al 2003)
 - Η συνύπαρξη με παρανοϊκού τύπου παραληρητικές ιδέες, αυξάνει τον κίνδυνο
 - Κάποτε επιτάσσουν για βλάβη τρίτο

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- Κληρονομικό αναμνηστικό αυτοκτονίας
 - Η αυτοκτονικότητα απορρέει από κληρονομικούς ή περιβαλλοντικούς παράγοντες?
 - Η έκθεση στην αυτοκτονία μέλους της οικογένειας έχει θετικές (βίωση των συνεπειών της αυτοκτονίας στους άλλους) ή αρνητικές (προτύπωση) επιδράσεις

"13 Reasons Why"

Web σειρά αναφερόμενη σε ένα κορίτσι που κόβει τις τις φλέβες του και αφήνει μια σειρά από 13 κασέτες που εξηγεί τους λόγους που την οδήγησαν σε αυτό

Release of "13 Reasons Why" Associated with Increase in Youth Suicide Rates

NIH-supported study highlights the importance of responsible portrayal of suicide by the media

April 29, 2019 • Press Release

The Netflix show "13 Reasons Why" was associated with **a 28.9% increase in suicide rates among U.S. youth ages 10-17 in the month (April 2017) following the show's release**, after accounting for ongoing trends in suicide rates, according to a study published in *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*. The findings highlight the necessity of using best practices when portraying suicide in popular entertainment and in the media.

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- Κατάχρηση ουσιών
 - Μέθη ή κατάχρηση
 - Η κατάχρηση στο 50% των ασθενών με Σχ
 - Μόνο το 1/3 των ΨΥ ρωτά για την ενδεχόμενη κατάχρηση ουσιών (West et al 2005)

Σχιζοφρένεια & Αυτοκτονία

Παράγοντες κινδύνου

- Πρώιμες τραυματικές εμπειρίες (*early life stress*)
 - Παράγοντας κινδύνου και για την εκδήλωση της διαταραχής
 - Επίσης σχετίζονται με
 - Κατάθλιψη
 - Παρορμητικότητα
 - Κατάχρηση ουσιών

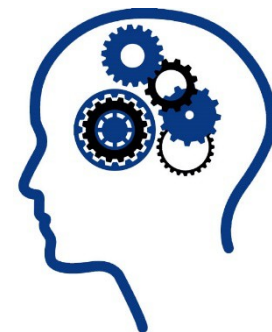
Χρησιμοποιούμενο μέσο

- Χρησιμοποιούνται μέσα με μεγαλύτερο ενδεχόμενο μοιραίας έκβασης (lethality)
 - Αναφορά χωρίς τεκμηρίωση
 - Οι άρρενες τείνουν γενικά να χρησιμοποιούν μεθόδους με μεγάλο ενδεχόμενο μοιραίας έκβασης (και αυτοί αυτοκτονούν συνηθέστερα στην Σχ)
- Θα πρέπει η αυτοκτονική συμπεριφορά να διαφοροποιείται από την **παρααυτοκτονική** (τραυματισμός χωρίς πρόθεση πρόκλησης θανάτου, διαταραχές προσωπικότητας ή προσαρμογής)

Cognition & Suicide

- Η γνωσιακή έκπτωση είναι συνήθης (αφορά σχεδόν το σύνολο των ασθενών) στην Σχ και σχετίζεται με
 - Μεγαλύτερη ανικανότητα
 - Πτωχή προνοσηρή λειτουργικότητα
 - Πλέον σοβαρά αρνητικά συμπτώματα
- Αφού πιστεύαμε ότι το insight επηρεάζει την αυτοκτονικότητα, υψηλό επίπεδο γνωσιακής λειτουργίας, θα συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο αυτοκτονία

Cognition & Suicide

- Οι μελέτες στο πεδίο αυτό είναι διχασμένες (άλλες αναφέρουν απουσία επίδρασης του γνωσιακού επιπέδου στην αυτοκτονικότητα, ενώ άλλες αναφέρουν ότι υφίσταται θετική συσχέτιση) (Delaney et al 2012, Barrett et al 2011)
- Η ανώτερη εκπαίδευση (δείγμα μικρού επηρεασμού των γνωστικών λειτουργιών από την νόσο) μέτρια θετικά σχετίζεται με την αυτοκτονικότητα (Bakst et al 2009)

Premorbid Functioning & Suicide

- Αφορά την κοινωνική, μορφωτική και συμπεριφορική προσαρμογή προ της εκδήλωσης της νόσου
- Μερικά αλληλοεπικαλύπτεται με το επίπεδο εκπαίδευσης
- Σαφώς σχετίζεται (αν είναι κακή) με χειρότερη έκβαση και πρωιμότερη εμφάνιση της διαταραχής
- Επίσης, σχετίζεται με αυξημένη αυτοκτονικότητα (*Stephens et al 1999*)
- Το προηγούμενο, εν μέρει παράδοξο, χρήζει διερεύνησης

NIH Public Access Author Manuscript

Schizophr Res. Author manuscript; available in PMC 2011 February 1.

Published in final edited form as:

Schizophr Res. 2010 February ; 116(2-3): 210. doi:10.1016/j.schres.2009.11.005.

Is Poor Premorbid Functioning a Risk Factor for Suicide Attempts in First-Admission Psychosis?

Shelly Bakst, M.S.W., Jonathan Rabinowitz, Ph.D.^{*}, and Evelyn J. Bromet, Ph.D.

National registry, FEP, παρακολούθηση επί 5ετία μετά
την εισαγωγή

Ο ισχυρότερος παράγοντας κινδύνου για απόπειρα :

το αναμνηστικό απόπειρας αυτοκτονίας

Results—Poorer premorbid functioning was significantly associated with increased likelihood of a suicide attempt prior to first psychiatric hospital admission. Specifically, 22.0% of participants with

NIH Public Access Author Manuscript

Schizophr Res. Author manuscript; available in PMC 2011 February 1.

Published in final edited form as:

Schizophr Res. 2010 February ; 116(2-3): 210. doi:10.1016/j.schres.2009.11.005.

Is Poor Premorbid Functioning a Risk Factor for Suicide Attempts in First-Admission Psychosis?

Shelly Bakst, M.S.W., Jonathan Rabinowitz, Ph.D.^{*}, and Evelyn J. Bromet, Ph.D.

Το **υψηλό μορφωτικό επίπεδο** (σε άρρενες και θήλεις) σχετιζόταν με αυξημένο κίνδυνο αυτοκτονίας μόνο στο πλαίσιο **ενδείξεων κοινωνικής δυσλειτουργίας** (αγαμία ή απουσία στενής συναισθηματικής σχέσης)

Results—Poorer premorbid functioning was significantly associated with increased likelihood of a suicide attempt prior to first psychiatric hospital admission. Specifically, 22.0% of participants with

Disability & Suicide

- Είναι παγκοίμως γνωστό ότι οι Σχ
 - Σπάνια μερικά ή πλήρως απασχολούνται
- Η ανικανότητα σχετίζεται με το γνωσιακό επίπεδο και την μόρφωση
- Άρα, η αύξηση της αυτοκτονικότητας επί ανικανότητας είναι μάλλον έμμεση
- Η επιδοματική πολιτική μειώνει την απορρ
την ανικανότητα αυτοκτονικότητα

Five-year follow-up study of disability pension rates in first-onset schizophrenia with special focus on regional differences and mortality ☆

Marjo Kiviniemi M.H.S. ^{a, b}✉, Jaana Suvisaari M.D., Ph.D. ^c, Sami Pirkola M.D., Ph.D. ^d, Kristian Läksy M.D., Ph.D.

^e, Unto Häkkinen Ph.D. ^c, Matti Isohanni M.D., Ph.D. ^{b, e}, Helinä Hakko Ph.D. ^e

✚ [Show more](#)

<https://doi.org/10.1016/j.genhosppsych.2011.05.017>

[Get rights and content](#)

Half of the schizophrenia patients were pensioned off in 5 years. **Lower mortality, especially suicide mortality among disability pensioners**, suggests that the decision on a permanent disability pension, indicating for its part the activation of the service system, might be a relief to schizophrenic patients, helping them cope with illness. The retirement process has regional differences, which may be caused by the regional nature of treatment and resources.

Schizophrenia and suicide: systematic review of risk factors

KEITH HAWTON, LESLEY SUTTON, CAMILLA HAW, JULIA SINCLAIR and JONATHAN J. DEEKS

Background

increased in s
those at risk is clinically important.

Aims To identify risk factors for suicide in schizophrenia.

Method The international literature on case-control and cohort studies of patients with schizophrenia or related conditions in which suicide was reported

- Ανασκόπηση case-control & cohort studies έως το 2004
- 29 μελέτες (κρίθηκαν επαρκείς)

signifi-
cantly, 1977; Miskip *et al*, 1978). Risk factors for suicide in schizophrenia are similar to those in the general population. There are, however, other risk factors that are specific to the disorder (Siris, 2001). Prediction of risk of suicide in general is difficult, owing to the low base rate of suicide and the relative imprecision of risk factors (Goldney, 2000; Powell *et al*, 2000). As with other disorders, however, careful identification of risk

(d) specific risk factors for suicide were investigated.

Search strategy

A broad search strategy for potential articles was used in order to include all relevant studies. Electronic searches of Medline (1966 to June 2004), EMBASE (1980 to June 2004), PsycINFO (1872 to June 2004) and Biological Abstracts (1985 to June 2004) were made with subject headings including SCHIZOPHRENIA, SCHIZOAFFECTIVE PSYCHOSIS, SUICIDE, with COHORT ANALYSIS, CASE CONTROL STUDIES, COHORT STUDIES, RIS STUDIES; SCHIZOP FOLLOW STUD*, CO ANALYSIS applied to the journal

Poor compliance with treatment

De Hert (2001)	38/63	14/63
Drake (1984, 1986)	1/15	6/89
Roos (1992)	13/33	7/33
Stebalaj (1999)	27/34	16/33

OR=3.75 (95% CI 2.20–6.37)

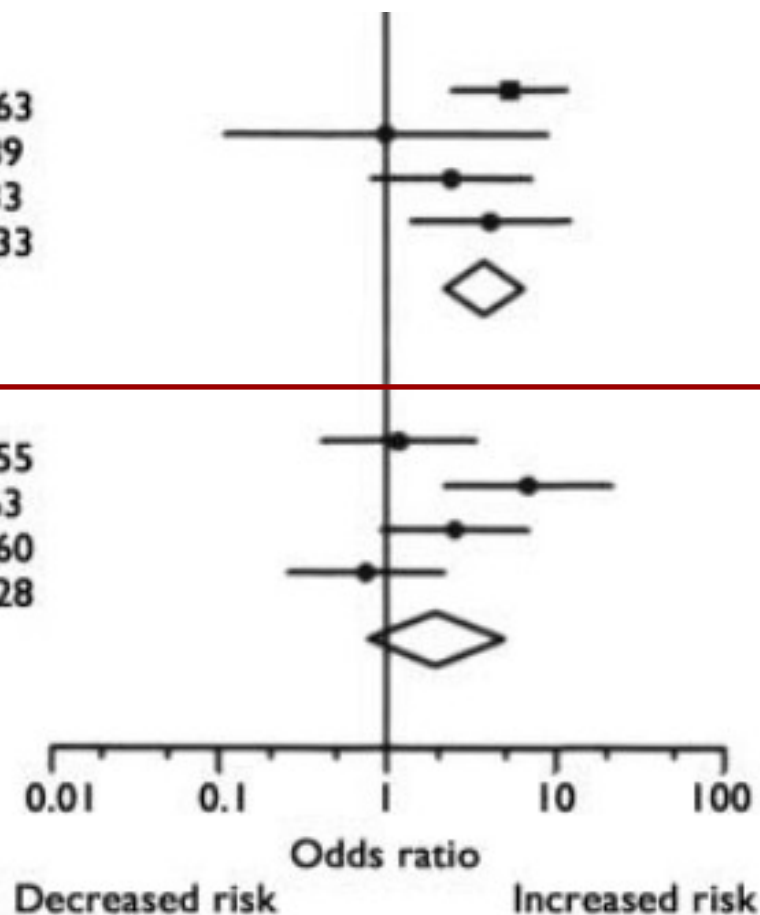
Heterogeneity: $Q=2.85$, $P=0.42$

Compulsory admission (current or past)

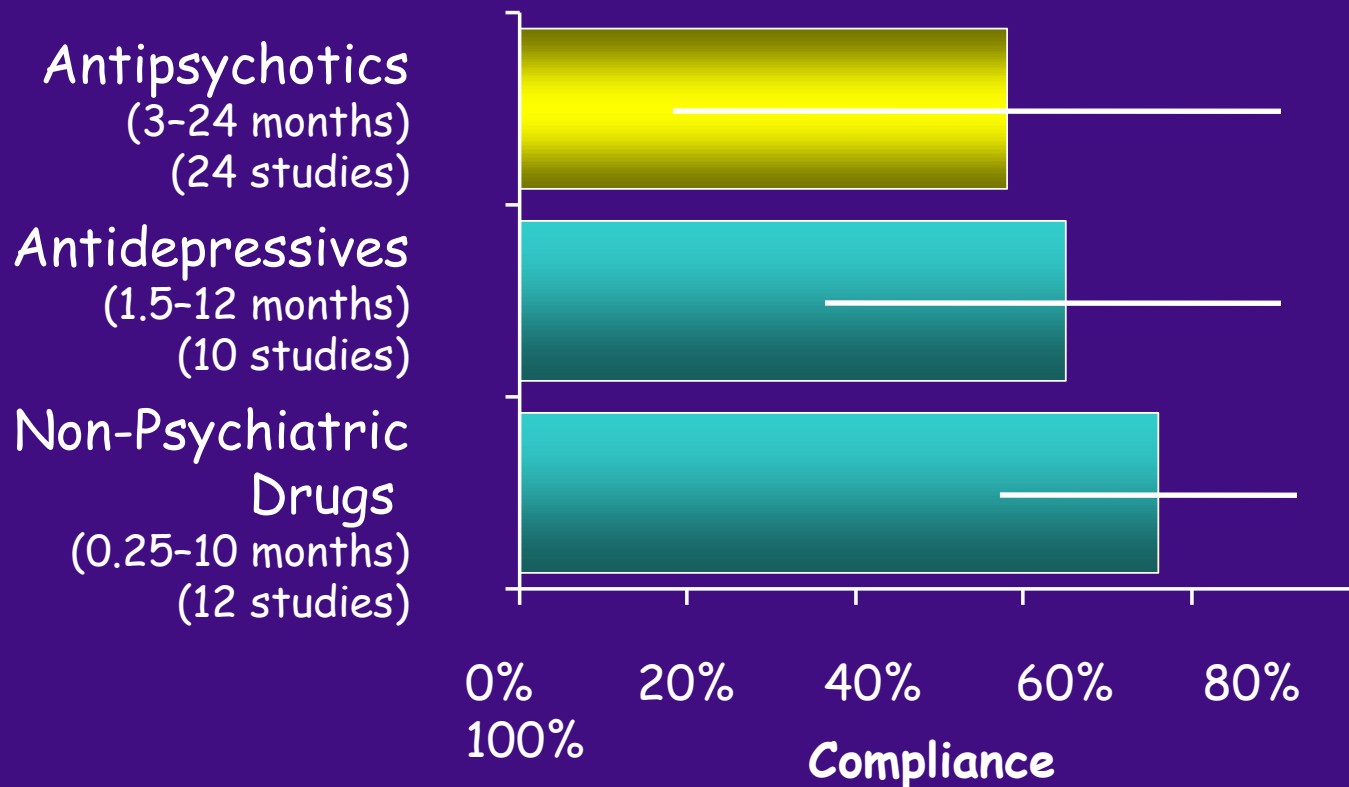
Allebeck (1987)	24/31	41/55
De Hert (2001)	20/63	4/63
Havaki-Kontaxaki (1994)	13/22	22/60
Taiminen (1994)	11/28	13/28

OR=1.93 (95% CI 0.77–4.82)

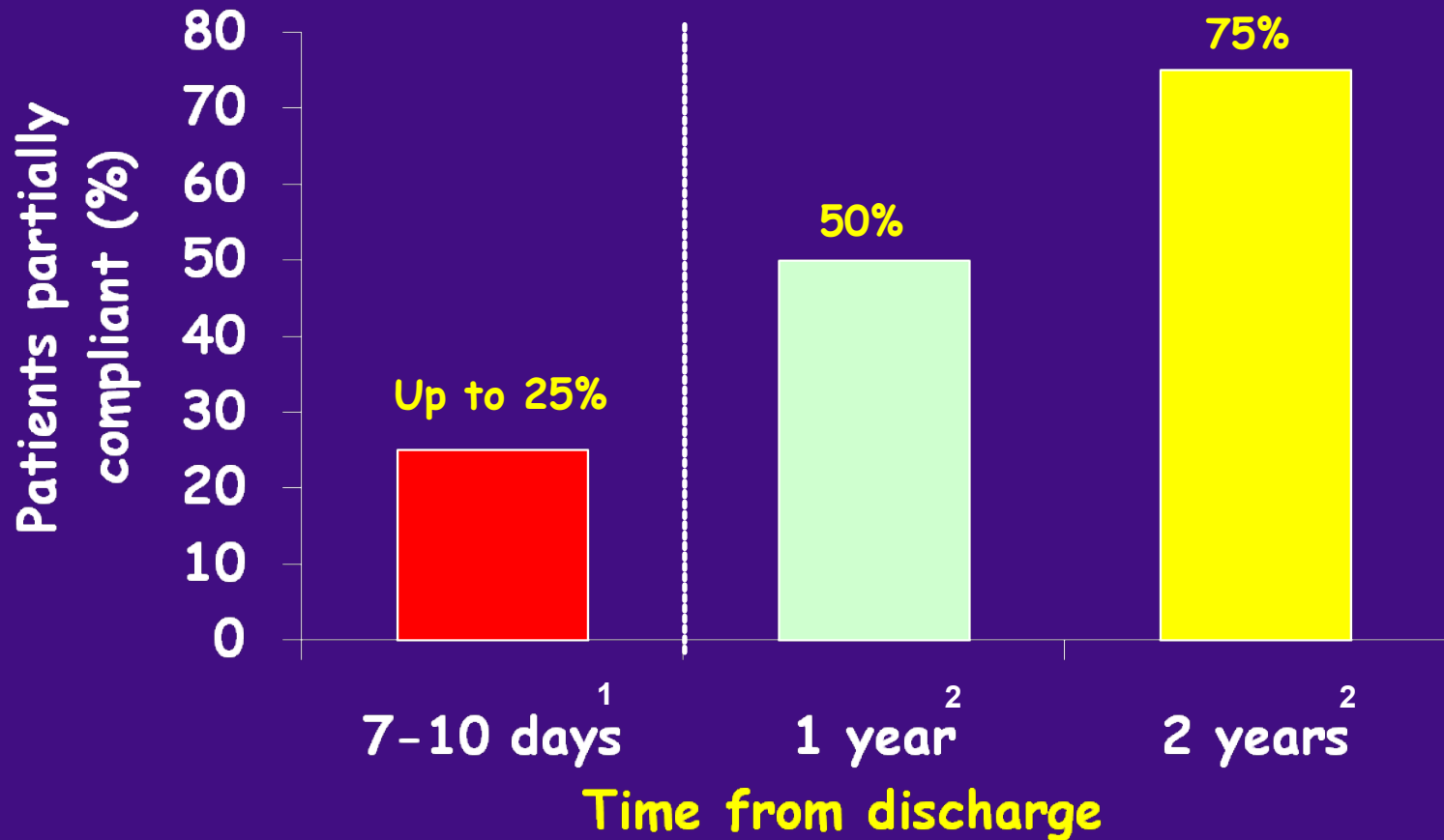
Heterogeneity: $Q=8.94$ $P=0.03$

Non-Adherence in Long-Term Treatment - Are We All Alone ?

Partial Adherence in Schizophrenia Begins Early and Prevalence Increases over Time

1. Lam Y, et al. Presented at the 42nd annual meeting of the New Clinical Drug Evaluation Unit, Boca Raton, FL, June 10-13, 2002.

2. Weiden PJ, et al. *J Pract Psychiatry Behav Health*. 1997;3:106-110.

Παράγοντες που επηρεάζουν την συμμόρφωση

- ♦ **Σχετιζόμενοι με την νόσο**
 - Επίγνωση νοσηρού, γνωσιακή δυσλειτουργία, θετικά και αρνητικά συμπτώματα, κατάθλιψη, κατάχρηση ουσιών
- ♦ **Σχετιζόμενοι με τον ασθενή**
 - Αναμνηστικό προσήλωσης στην αγωγή, στάσεις για την νόσο και την αγωγή, στίγμα
- ♦ **Σχετιζόμενοι με τους περιθάλποντες**
 - Στάσεις για την νόσο και την αγωγή, στίγμα, ικανότητα επιτήρησης του ασθενούς αναφορικά με την λήψη της αγωγής
- ♦ **Σχετιζόμενοι με τον ειδικό / τις υπηρεσίες**
 - Θεραπευτική σχέση, επικοινωνία, ευχερής πρόσβαση, στάσεις κλινικού για την αγωγή, επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών, σχεδιασμός εξιτηρίου

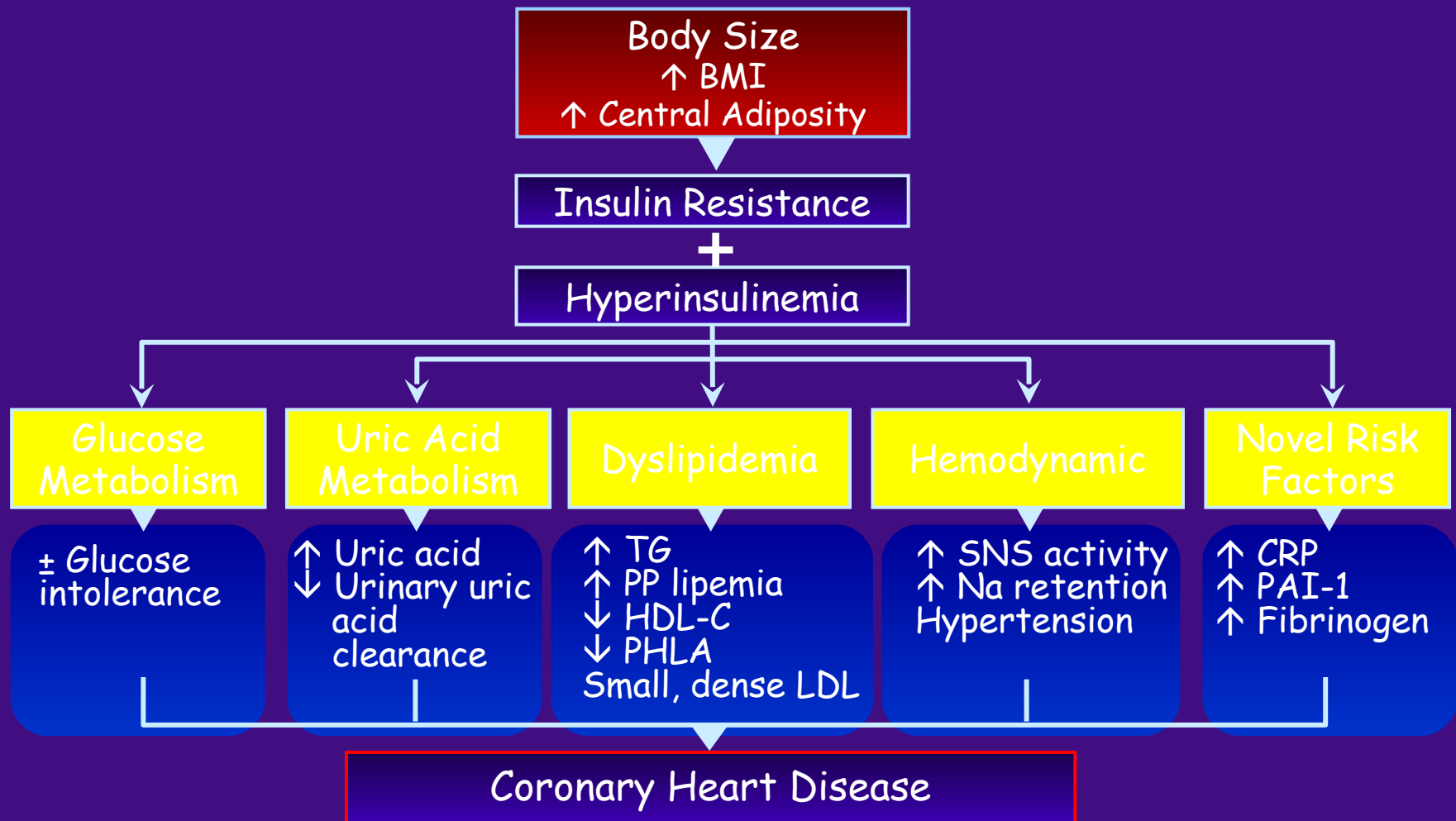
Παράγοντες που επηρεάζουν την συμμόρφωση

♦ Σχετιζόμενοι με την αγωγή

- Αποτελεσματικότητα, ΑΕ, συχνότητα δόσεων, μορφή φαρμάκου, οικονομικό κόστος για τον ασθενή, συγχρηγούμενα φάρμακα / πολύπλοκο ΔΣ σχήμα, εμπειρία από λήψη του φαρμάκου κατά το παρελθόν

The Metabolic Syndrome: Current Perspective

Metabolic Syndrome Increases Risk for CHD and Type 2 Diabetes

High
LDL-C

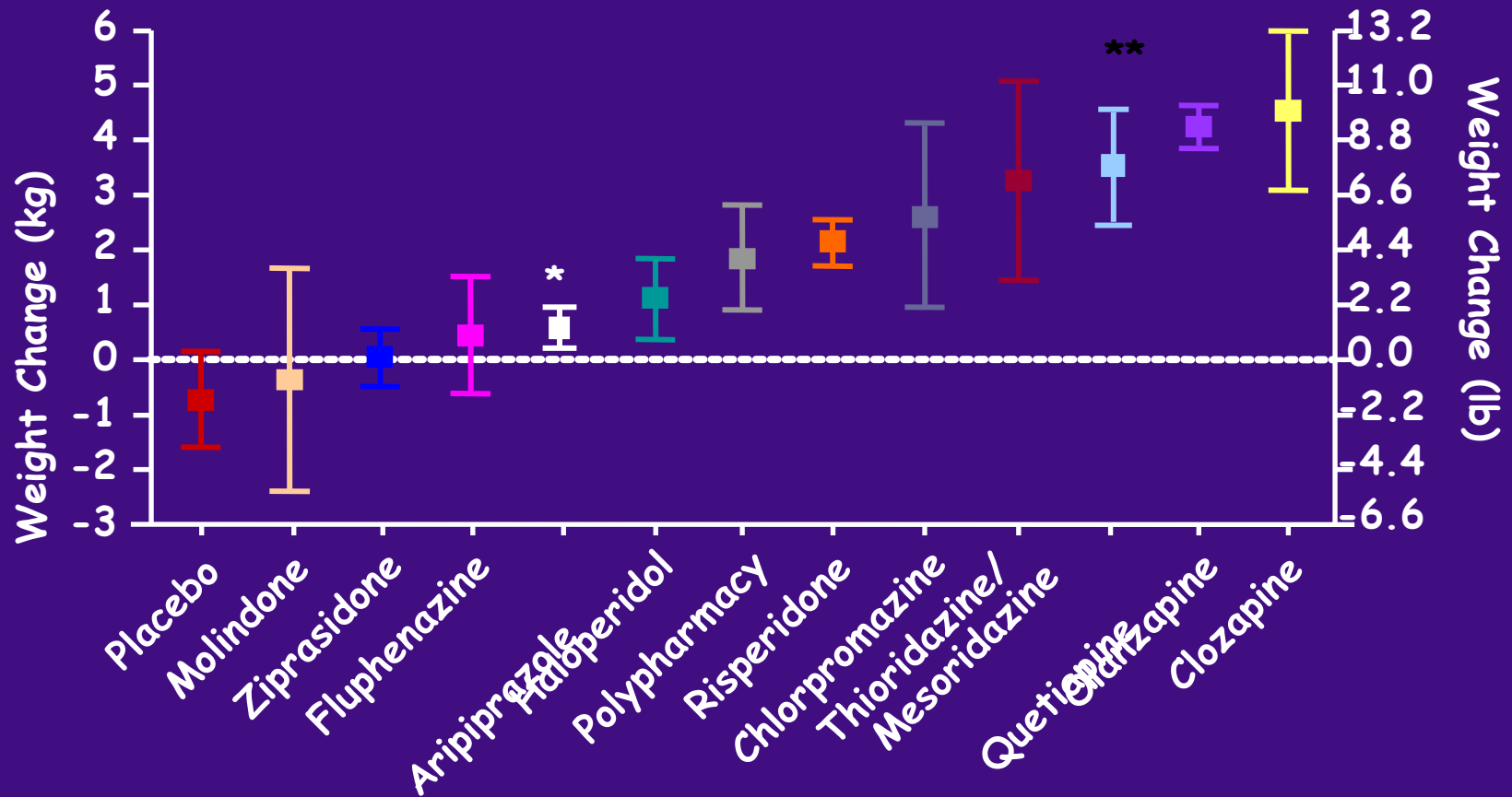
Metabolic
Syndrome

Type 2
Diabetes

Coronary Heart Disease

Mean Change in Weight With Antipsychotics

Estimated Weight Change at 10 Weeks on "Standard" Dose

Adapted from: Allison DB, et al. *Am J Psychiatry*. 1999;156(11):1686-1696.

*4-6 week pooled data from Marder SR, et al. *Schizophr Res*. 2003;61(2-3):123-136. **Extrapolated from 6-week data.

Obesity & Suicide

- Μερικές μεγάλες επιδημιολογικές μελέτες αναφέρουν σχέση παχυσαρκίας και **ελάττωσης του κινδύνου** για αυτοκτονία, παρά τον αυξημένο κίνδυνο για κατάθλιψη των παχυσάρκων (Magnusson et al 2006)
- Ο ακριβής μηχανισμός δεν είναι σαφής
- Δεν υπάρχει βιβλιογραφία για τη σχέση παχυσαρκίας και αυτοκτονικότητας σε Σχ πληθυσμό

Suicide : Protective Factors

- Αποτελεσματικές δεξιότητες αντιμετώπισης / επίλυσης προβλημάτων
- Ηθική εναντίωση στην αυτοκτονία
- Ισχυρές και υποστηρικτικές σχέσεις
 - Με σύντροφο, οικογένεια, φίλους
- Συνεκτικότητα με σχολείο, κοινότητα, ιδρύματα
- Διαθεσιμότητα ποιοτικής και συνεχιζόμενης φροντίδας για την σωματική & ψυχική υ
- Μειωμένη πρόσβαση σε μέσα αυτοκτονί

Preventing Suicide:
A Technical Package of Policy,
Programs, and Practices

Preventing Suicide

Strategy	Approach
Strengthen economic supports	• Strengthen household financial security • Housing stabilization policies
Strengthen access and delivery of suicide care	• Coverage of mental health conditions in health insurance policies • Reduce provider shortages in underserved areas • Safer suicide care through systems change
Create protective environments	• Reduce access to lethal means among persons at risk of suicide • Organizational policies and culture • Community-based policies to reduce excessive alcohol use
Promote connectedness	• Peer norm programs • Community engagement activities
Teach coping and problem-solving skills	• Social-emotional learning programs • Parenting skill and family relationship programs
Identify and support people at risk	• Gatekeeper training • Crisis intervention • Treatment for people at risk of suicide • Treatment to prevent re-attempts
Lessen harms and prevent future risk	• Postvention • Safe reporting and messaging about suicide

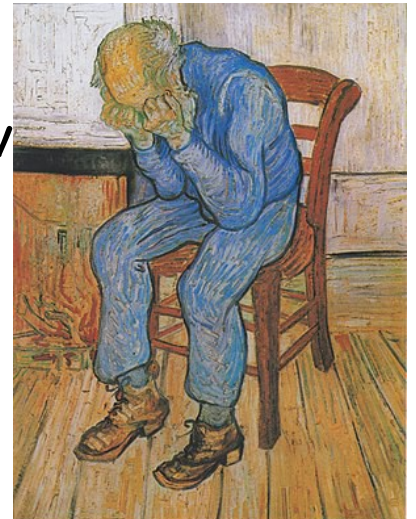
Suicide : Protective Factors

- Οικογενειακές υποχρεώσεις
- Φόβος θανάτου
- Ύπαρξη σχεδίου ζωής

Managing Suicide Risk in Patients

with Schizophrenia

- Ενδελεχής εκτίμηση του κινδύνου
- Επιλογή τόπου (setting) Θεραπείας
 - Απαιτείται νοσηλεία?
- Θεραπευτικοί στόχοι
 - Ελάττωση των ψυχωτικών συμπτωμάτων
 - Ελάττωση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων
 - Ανακούφιση της απελπισίας (despair)
 - Εμφύσηση ελπίδας

Managing Suicide Risk in Patients

· Εκπαίδευση προσωπικού with Schizophrenia

- Οι κακές σχέσεις με το προσωπικό και η αποτυχία εγκλιματισμού στο χώρο νοσηλείας είναι παράγοντες κινδύνου
- Όσο πλεον αποσυρμένος είναι ο ασθενής, τόσο μεγαλύτερος ο κίνδυνος
- Terminal malignant alienation

Like 15.8M

Wednesday, May 1st 2019 11AM 18°C 2PM 19°C 5-Day Forecast

MailOnline

News

[Home](#) [News](#) [U.S.](#) | [Sport](#) | [TV&Showbiz](#) | [Australia](#) | [Femail](#) | [Health](#) | [Science](#) | [Money](#) | [Video](#) | [Travel](#) | [DailyMailTV](#)

[Latest Headlines](#) | [Royal Family](#) | [News](#) | [World News](#) | [Arts](#) | [Headlines](#) | [France](#) | [Most read](#) | [Wires](#) | [Discounts](#)

[Login](#)

More than 300 'overworked' NHS nurses have taken their own lives in last seven years, sparking calls for government inquiry into shocking toll

- Hundreds of nurses have killed themselves over 'toxic culture' in health service
- Student Liverpool nurse Lucy de Oliveira died after facing mounting work pressures and having to take second jobs to boost £6-a-month nurse income
- Shadow Health Secretary Jonathan Ashworth called figures 'alarming' and requested a government enquiry into the crisis
- Samaritans suicide helpline are available at any time of the day on 116 123

By [WILLIAM COLE FOR MAILONLINE](#)

PUBLISHED: 16:42 BST, 28 April 2019 | **UPDATED:** 18:04 BST, 28 April 2019

☒ Site ☐ Web

Managing Suicide Risk in Patients

with Schizophrenia

- Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις

- Ψυχοεκπαίδευση
- Υποστηρικτική απασχόληση
- Παρέμβαση στην οικογένεια
- Assertive community care
- CBT
- Εκπαίδευση κοινωνικών δεξιοτήτων

Managing Suicide Risk in Patients

with Schizophrenia

- Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις

- Empathic support
- Ενίσχυση προσκόλλησης (adherence) στο
θεραπευτικό πρόγραμμα

"Since we're all going to
die, it's obvious that when
and how don't matter."

The Stranger